

کتابشناسی شهرهای ایران

«قسمت پنجم»

بهرام قدیری

در شماره‌های گذشته این نشریه، ذیل عنوان «کتابشناسی شهرهای ایران» و ضمن معرفی اهداف و سرفصل‌های مندرج در کتابشناسی موصوف، بخشی از منابع تحقیق شهرهای ایران با عناوین زیر در اختیار خوانندگان قرارگرفت:

- ۱) مآخذ اصلی در زمینه جغرافیای تاریخی ایران به ترتیب زمان تألیف.
- ۲) کتابشناسی کلیات جغرافیای تاریخی ایران.
- ۳) کتابشناسی شهرنشینی و شهرسازی ایران.
- ۴) فهرست کتابشناسی‌های موجود در زمینه معماری و شهرسازی ایران.
- ۵) کتابشناسی مدیریت شهرهای ایران.
- ۶) فهرست کتابشناسی‌های موجود در زمینه شهرهای ایران.
- ۷) «کتابشناسی موردی شهرهای ایران» که به ترتیب حروف الفبا و بر مبنای نام شهرهای ایران تنظیم گردیده است. به علت حجم زیاد این بخش از کار، در شماره‌های گذشته از کتابشناسی موردی شهرهای ایران، حروف «آ»، «الف»، «ب»، «پ» و «ت» معرفی شد و در این شماره حروف «ج»، «ح» و «خ» در معرض استفاده علاقمندان قرار می‌گیرد.

جزیره هرمز

اولین سفرای ایران و هلند : شرح سفر «موسی بیگ»
سفر شاه عباس به هلند و سفرنامه «یان اسمیت»
سفر هلند در ایران، به کوشش داریوش مجلسی و
دکتر حسین ابوترابیان. تهران، طهوری، ۱۳۵۶
باربارو، جوزافا : سفرنامه جوزافا باربارو، در کتاب
سفرنامه‌های ونیزیان در ایران، ترجمه منوچهر امیری.
تهران، خوارزمی، ۱۳۴۹

تاورنیه، ژان باتیست : سفرنامه تاورنیه، ترجمه
ابوتراب نوری، با تجدید نظر کلی و تصحیح دکتر
حمید شیرانی. اصفهان، سنایی و تأیید، ۱۳۶۹

دروویل، گاسپار : سفرنامه دروویل، ترجمه منوچهر
اعتماد مقدم. تهران، شباویز، ۱۳۶۷

دیوالفوی، مادام ژان : سفرنامه خاطرات کاوش‌های
باستان‌شناسی شوش ۱۸۸۴-۱۸۸۶، ترجمه ایرج
فروهوشی. تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۶۹

سایکس، سرپرسی : سفرنامه سرپرسی سایکس، یاده
هزار مایل در ایران، ترجمه حسین سعادت نوری.
تهران، انتشارات لوحه، ۱۳۶۳

فیگوئروا، دن گارسیاسیلوا : سفرنامه فیگوئروا، سفیر
اسپانیا در دربار شاه عباس اول، ترجمه غلامرضا
سمیعی. تهران، نشر نو، ۱۳۶۳

کرزن، جرج مان : «ایران و قضیه ایران»، ترجمه وحید
مازندرانی، ۲ جلد. تهران، انتشارات علمی و
فرهنگی، ۱۳۶۷

نوری زاده بوشهری، اسمعیل : نظری به ایران و خلیج
فارس. بی‌جا، بی‌نا، بی‌تا.

والر، سیبیل شوستر : ایران صفوی از دیدگاه
سفرنامه‌های اروپائیان، پژوهشی در روابط سیاسی و
اقتصادی ایران (۱۷۲۲-۱۵۰۲ م.). ترجمه و حواشی
دکتر غلامرضا ورهرام. تهران، امیرکبیر، ۱۳۶۴

ورجاوند، پرویز : سفرنامه جنوب. تهران، چاپخش،
۱۳۵۱

هالینگبری، ویلیام : روزنامه سفر هیئت سرجان ملکم
به دربار ایران در سال‌های ۱۷۹۹-۱۸۰۰ و ۱۸۰۱ م.
ترجمه امیر هوشنگ امینی. تهران، کتاب سرا، ۱۳۶۳

خسروی، خسرو : جزیره خارک در دوره استیلای
نفت. تهران، مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی
دانشگاه تهران، ۱۳۴۲

سرفراز، علی اکبر : راهنمای آثار باستانی جزیره
خارک. تهران، سازمان ملی حفاظت آثار باستانی،
۱۳۵۵

فرامرزی، احمد : جزیره خارک. تهران، چاپخانه داور
پناه، ۱۳۴۷

فلاندن، اوژن ناپلئون : سفرنامه اوژن فلاندن در
سال‌های ۱۸۴۰-۱۸۴۱، ترجمه حسین نورصادقی.
تهران، اشراقی، ۱۳۵۶

کرزن، جرج مان : ایران و قضیه ایران، ترجمه وحید
مازندرانی، ۲ جلد. تهران، انتشارات علمی و
فرهنگی، ۱۳۶۷

گبرشمن، رمان : جزیره خارک. تهران، نشریات
شرکت‌های عامل نفت ایران، ۱۳۳۹

نوری زاده بوشهری، اسمعیل : نظری به ایران و خلیج
فارس. بی‌جا، بی‌نا، بی‌تا.
نیپور، کارستن : سفرنامه کارستن نیپور، ترجمه پرویز
رجبی. تهران، توکا، ۱۳۵۴

جزیره قشم
کرزن، جرج مان : ایران و قضیه ایران، ترجمه وحید
مازندرانی، ۲ جلد. تهران، انتشارات علمی و فرهنگی
۱۳۶۷

نوری زاده بوشهری، اسمعیل : نظری به ایران و خلیج
فارس. بی‌جا، بی‌نا، بی‌تا.
ورجاوند، پرویز : سفرنامه جنوب. تهران، چاپخش،
۱۳۵۱

جزیره کیش
ابن بطوطه : سفرنامه ابن بطوطه، ترجمه محمدعلی
موحد. تهران، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۵۹

نوری زاده بوشهری، اسمعیل : نظری به ایران و خلیج
فارس. بی‌جا، بی‌نا، بی‌تا.

جاجرود

اورسل، ارنست : سفرنامه اورسل، ۱۸۸۲ م.، ترجمه
علی اصغر سعیدی. تهران، زوار، ۱۳۵۳

جاجرم

حکیم الممالک، علینقی : روزنامه سفر خراسان، زیر
نظر ایرج افشار. تهران، انتشارات فرهنگ ایران زمین،
۱۳۵۶

ناصرالدین شاه : سفرنامه خراسان. تهران، فرهنگ
ایران زمین، ۱۳۵۲

ناصرالدین شاه : سفرنامه دوم خراسان. تهران،
شبتاب، کاوش، ۱۳۶۳

ناصرالدین شاه : سفرنامه ناصرالدین شاه به خراسان،
یا روزنامه حکیم الممالک. تهران، کارخانه سید سند
آقا باقر طهرانی، ۱۲۸۶ ه. ق.

جاسک — بندر جاسک

جام

ابن بطوطه : سفرنامه ابن بطوطه، ترجمه محمدعلی
موحد. تهران، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۵۹

مولوی، عبدالحمید : آثار باستانی جام. مشهد، انجمن
آثار ملی، ۱۳۴۹

جرجان

کیانی، محمد یوسف : «شهر جرجان»، در نظری
اجمالی به شهرنشینی و شهرسازی در ایران، به
کوشش محمد یوسف کیانی. تهران، بی‌نا، ۱۳۶۵

جزیره خارک

آل احمد، جلال : جزیره خارک در یتیم خلیج فارس.
تهران، امیرکبیر، ۱۳۶۱

ابوطالب بن محمد اصفهانی : مسیر طالبی، یا
سفرنامه میرزا ابوطالب خان، به کوشش حسین
خدیوجم، با مقدمه ایرج افشار و غلامحسین یوسفی.
تهران، کتاب‌های جیبی، فرانکلین، ۱۳۵۲

پور زاهد : جزیره خارک. اهواز، امیرکبیر، بی‌تا.

جزیره هنگام

کرزن، جرج مان: ایران، ترجمه و اقتباس علی جواهر کلام، ۲ جلد. تهران، انتشارات ابن سینا، ۱۳۳۰
نوری زاده بوشهری، اسمعیل: نظری به ایران و خلیج فارس. بی جا، بی نا، بی تا.

جلفا

ارفع، رضا (ارفع الدوله): ایران دیروز، خاطرات پرنس ارفع (ارفع الدوله). تهران، وزارت فرهنگ و هنر، ۱۳۴۵

بروشکن، هینریش: سفری به دربار سلطان صاحبقران (۱۸۶۱-۱۸۵۹)، ترجمه کردبچه، ۲ جلد. تهران، اطلاعات، ۱۳۶۷

خلیلی عراقی، محمدرضا: خاطرات سفر آذربایجان و کردستان. تهران، چاپخانه ارتش، ۱۳۲۸

دلند، آندره دولیه: زیبایی های ایران، ترجمه دکتر محسن صبا. تهران، انجمن دوستداران کتاب، بی تا.

سرسی، کنت لوزان دو: ایران در ۱۸۳۹-۱۸۴۰ م (۱۲۵۵-۱۲۵۶ ه ق)، سفارت فوق العاده کنت دوسرسی، ترجمه دکتر احسان اشراقی. تهران، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۲

ناصرالدین شاه: سفر ناصرالدین شاه به فرنگ، سفر دوم. تهران، دارالطباعة خاصه دولت، ۱۲۹۶ ه ق.

جندق

حکمت یغمایی، عبدالکریم: جندق در روستای کهن به کران کویر. تهران، بی نا، ۱۳۵۳

رجبی، پرویز: جندق و ترو، دو بندر فراموش شده کویر نمک. تهران، توکا، ۱۳۵۷

گابریل، آلفونس: عبور از صحاری ایران، ترجمه فرامرز نجد سمیعی. مشهد، مؤسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی، ۱۳۷۱

هدین، سون: کویرهای ایران، ترجمه پرویز رجبی. تهران، توکا، ۱۳۵۵

یغمایی، اسماعیل: جندق و قومس در اواخر دوره قاجاریه، تصحیح عبدالکریم حکمت یغمایی. تهران، نشر تاریخ ایران، ۱۳۶۳

جهرم

حزین لاهیجی، محمدعلی: سفرنامه حزین، پیراسته و کوتاه شده به وسیله محمد ملایری. تهران، بنیاد، ۱۳۴۴

طوفان، جلال: شهرستان جهرم. شیراز، چاپخانه، طوفان، ۱۳۳۶

عبدالله زاده، رضا: جهرم، وضع اجتماعی، اقتصادی، جغرافیای و تاریخی، پایان نامه تحصیلی. شیراز، دانشگاه پهلوی، ۱۳۵۴

جیرفت

سایکس، سرپرسی: سفرنامه سرپرسی سایکس، یاده هزار مایل در ایران، ترجمه حسین سعادت نوری. تهران، انتشارات لوحه، ۱۳۶۳

چالوس

استارک، فریا: سفرنامه الموت، لرستان و ایلام، ترجمه و حواشی علی محمد ساکی. تهران، انتشارات علمی، بی تا.

ایران. وزارت مسکن و شهرسازی. واحد شهرسازی و معماری. طرح جامع نوشهر و چالوس، تهیه شده توسط مهندسین مشاور بوربور، تلخیص عبدالحمید اشراق. تهران، بی تا.

بوربور، مهندسین مشاور: طرح جامع نوشهر و چالوس. تهران، وزارت مسکن و شهرسازی، واحد شهرسازی و معماری، ۱۳۴۷

جعفریان، قدرت الله: مونوگرافی شهر چالوس، پایان نامه تحصیلی. تهران، دانشگاه تهران، دانشکده علوم اجتماعی، ۱۳۴۹

طرح و کاوش (مهندسین مشاور): خلاصه گزارش طرح توسعه و عمران و حوزه نفوذ شهر چالوس.

ساری، وزارت مسکن و شهرسازی، اداره کل مسکن و شهرسازی استان مازندران، ۱۳۶۸

عزالدوله، عبدالصمد میرزا (و) ملکونف: سفرنامه به ایران و روسیه «نواحی شمال ایران»، به کوشش محمد گلبن-فرامرز طالبی. تهران، دنیای کتاب، ۱۳۶۳

مکنزی، چارلز فرانسیس: سفرنامه شمال، گزارش اولین کنسول در رشت، از سفر به مازندران و استرآباد، ترجمه منصوره اتحادیه (نظام مافی). تهران، نشر گستره، ۱۳۵۹

ملکونف: سفرنامه ملکونف به سواحل جنوبی دریای خزر، تصحیح، تکمیل و ترجمه مسعود گلزاری. تهران، دادجو، ۱۳۶۴

منطقه، مهندسین مشاور: طرح جامع چالوس با اصلاحات نهایی. تهران، وزارت مسکن و شهرسازی، ۱۳۵۷

ناصرالدین شاه: سفرناصرالدین شاه به مازندران. تهران، محمد صنیع الدوله، ۱۲۹۴ ه ق.

نوشین، جواد: چالوس. تهران، طهوری، ۱۳۵۵

چاه بهار — بندر چاه بهار

چمخاله

کشاورز، کریم: یادداشت های حسنک یزدی در سفر به گیلان. تهران، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۵۰

چهار محال و بختیاری

انه، کلود: اوراق ایران، خاطرات سفر کلودانه در آغاز مشروطیت، ترجمه ایرج پروشانی. تهران، انتشارات معین، ۱۳۶۸

عدل، کامران (و) احصایی، محمد: گذری به چهارمحال و بختیاری. تهران، دفتر مخصوص فرح، ۱۳۵۶

مورگان، ژاک دو: سفرنامه دو مورگان، ترجمه جهانگیر قائم مقامی. تهران، طهوری، ۱۳۳۵

نیکزاد، کریم (و) حسینی، امیر: جغرافیا و تاریخ چهار محال و بختیاری. اصفهان، بی نا، ۱۳۳۱

نیکزاد، کریم (و) حسینی، امیر: شناخت سرزمین چهارمحال. تهران، بی نا، ۱۳۵۷

خارک — جزیره خارک

خاش

علاءالملک : سفرنامه بلوچستان، به کوشش سیف الله وحیدنیا. تهران، انتشارات وحید، ۱۳۶۴
کاظمیه، اسلام (و) ملک، حسین : جای پای اسکندر و سفری در بلوچستان. تهران، انتشارات جاویدان، ۱۳۵۶

خبوشان — قوچان

خراسان

آموزگار، اسمعیل : تاریخ مختصر خراسان. مشهد، بی‌نا، ۱۳۵۲
ادیب هروی، محمد حسن : حدیقه الرضویه. بی‌جا، چاپخانه خراسان، ۱۳۲۶
ارفع، رضا (ارفع الدوله) : ایران دیروز، خاطرات پرنس ارفع (ارفع الدوله). تهران، وزارت فرهنگ و هنر، ۱۳۴۵
استوارت : سفرنامه ترکستان، ترجمه مترجم خانه زاد علی مترجم دارالترجمه همایونی (متن ماشین شده صفحه ۱ تا ۱۷۶ از روی جلد چهارم مجموعه ناصری کتابخانه سلطنتی که در کتابخانه دانشکده علوم اجتماعی و تعاون دانشگاه تهران موجود است).
اعتمادالسلطنه، محمدحسن : سفرنامه ناصرالدین شاه بر خراسان. تهران، بی‌نا، ۱۳۶۰
افضل الملک، غلامحسین : سفرنامه خراسان و کرمان، به اهتمام قدرت الله روشنی زعفرانلو. تهران، توس، بی‌نا.
التون، ل. دنیل : تاریخ سیاسی و اجتماعی خراسان در زمان حکومت عباسیان، ترجمه مسعود رجب نیا. تهران، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۷
هوردیان طوسی، حسن : خراسان. بی‌جا، بی‌نا، ۱۳۵۴
امام، سید محمد کاظم : مشهد طوس، یک فصل از جغرافیای تاریخی خراسان. تهران، انتشارات کتابخانه ملک، ۱۳۴۸
ایران. سازمان برنامه و بودجه. دفتر برنامه و بودجه خراسان: برنامه اجمالی توسعه اقتصادی و اجتماعی

استان خراسان در سال‌های ۵۶-۱۳۵۵. مشهد، ۱۳۵۶

باستانی پاریزی، محمد ابراهیم : از پاریز تا پاریس، هفت شهر، هفت جوش، هفت رنگ. تهران، جاویدان، ۱۳۷۰

باقی شهرضایی، عبدالعلی : تاریخ منظوم خراسان، شامل شهرها و رجال آن سامان و خادمان آن استان.

تهران، بی‌نا، ۱۳۴۹

بزرگ نیا، علی : بررسی اهمیت تاریخی مناطق از یاد رفته شهرهای مهم خراسان، پایان نامه تحصیلی.

مشهد، دانشگاه فردوسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، ۵۴-۱۳۵۳

بلینسکی، الکساندر ماکوویچ : خراسان و ماوراءالنهر (آسیای میانه)، ترجمه پرویز رجاوند. تهران، گفتار، ۱۳۶۲

حزین لاهیجی، محمد علی : سفرنامه حزین، پیراسته و کوتاه شده به وسیله محمد ملایری. تهران، بنیاد، ۱۳۴۴

حکیم الممالک، علینقی : روزنامه سفر خراسان، زیر نظر ایرج افشار. تهران، انتشارات فرهنگ ایران زمین، ۱۳۵۶

حیدری سراج، محمد مهدی : بחי در باره آثار تاریخی خراسان (دوره تیموری و صفوی)، پایان نامه تحصیلی. مشهد، دانشگاه فردوسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، ۵۳-۱۳۵۲

خطیب، عبدالله مهدی : الحکم الاموی فی خراسان (حکومت بنی امیه در خراسان)، ترجمه باقر موسوی، تهران، توکا، ۱۳۵۷

در رکاب نادرشاه، یا سفرنامه عبدالکریم : ترجمه، س، محمود هدایت. تهران، چاپخانه سپهر، ۱۳۳۲

دروویل، گاسپار : سفرنامه دروویل، ترجمه منوچهر اعتماد مقدم. تهران، شیابیز، ۱۳۶۷

رثوفی، شمس : خراسان بزرگ، پایان نامه تحصیلی. مشهد، دانشگاه مشهد، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، ۴۹-۱۳۴۸

رزم آرا، علی : جغرافیای نظامی ایران، خراسان. تهران، بی‌نا، ۱۳۲۰

رزم آرا، علی : جغرافیای نظامی خراسان شمالی. بی‌جا، بی‌نا، بی‌تا.

رسایل، حسین : در حاشیه سفرنامه خراسان. تهران، گروه آزاد ایرانشناسی، ۱۳۵۲

رنجبر، احمد : خراسان بزرگ. تهران، امیرکبیر، ۱۳۶۳

ریاحی، محمود : خلاصه‌ای از اوضاع اجتماعی و اقتصادی استان خراسان، پایان نامه تحصیلی. تهران، دانشگاه ملی ایران، دانشکده علوم اجتماعی، ۱۳۵۱

ریاضی، غلامرضا : دانشوران خراسان (جغرافیای تاریخی و ادبی خراسان). مشهد، باستان، ۱۳۳۶

ریاضی، غلامرضا : راهنمای مشهد. تهران، زوار، ۱۳۳۴

دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه مشهد : خراسان و شاهنشاهی ایران. مشهد، شورای دانشگاهی جشن‌های شاهنشاهی ایران، ۱۳۵۰

سایکس، سرپرسی : سفرنامه سرپرسی سایکس یا ده هزار مایل در ایران، ترجمه حسین سعادت نوری. تهران، انتشارات لوحه، ۱۳۶۳

سلیمی، مهدی : سابقه تاریخی و موقعیت فعلی شهرستان‌های استان خراسان، پایان نامه تحصیلی. مشهد، دانشگاه مشهد، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، ۵۸-۱۳۵۷

شریعتی، علی : راهنمای خراسان. بی‌جا، انتشارات الفبا، ۱۳۶۳

شفایی بجستانی، زین العابدین : جغرافیای طبیعی و اقتصادی خراسان و رابطه آن دو، پایان نامه تحصیلی. مشهد، دانشگاه مشهد، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، ۳۹-۱۳۳۸

شهرضایی، عبدالباقی : تاریخ منظوم خراسان. تهران، بی‌نا، ۱۳۴۹

شیخ‌الرئیس قاجار : بدایع السمر و وقایع السفر، به کوشش سیف الله وحیدنیا. تهران، وحید، ۱۳۵۲

شیروانی، زین العابدین بن اسکندر : ریاض السباحه، تصحیح، مقابله و مقدمه اصغر حامد ربانی. تهران، انتشارات سعدی، ۱۳۳۹

صهبا، ابراهیم : دیداری از ویرانه‌های خراسان. تهران، بی‌نا، ۱۳۴۷

طاهری، ابوالقاسم: جغرافیای تاریخی خراسان از نظر جهانگردان. تهران، شورای مرکزی جشن شاهنشاهی ایران، ۱۳۴۷

علی نقی بن اسماعیل: سفرنامه خراسان. تهران، بی‌نا، ۱۲۸۴ هـ ق.

غبار، محمد: خراسان. کابل، انجمن تاریخ، ۱۳۲۶

غفاریان، محمد جعفر: ترجمه شهرهای خراسان در معجم البلدان، پایان نامه تحصیلی. مشهد، دانشگاه مشهد، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، بی‌نا.

فریزر، جیمز بیلی: سفرنامه فریزر، معروف به سفر زمستانی، ترجمه منوچهر امیری. تهران، توس، ۱۳۶۴

کرزن، جرج مان: ایران و قضیه ایران، ترجمه وحید سازندارانی، ۲ جلد. تهران، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۷

کشمیری، مینا: تاریخچه شهرهای خراسان قبل از حمله اعراب به ایران، پایان نامه تحصیلی. مشهد، دانشکده ادبیات، ۵۴-۱۳۵۳

گابریل، آلفونس: عبور از صحاری ایران، ترجمه فرامرز نجد سمیعی. مشهد، مؤسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی، ۱۳۷۱

لشکرنویس نوری، سیدمحمد: سه سفرنامه، هرات، مرو، مشهد، تألیف محمد لشکرنویس نوری (و) هوتم شیندلر، به اهتمام قدرت الله روشنی زعفرانلو. تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۴۷

مدیرشانه چی، کاظم: مزارات خراسان. مشهد، بی‌نا، ۱۳۴۵

مغانی، حسین: بهشت شرق. مشهد، بی‌نا، ۱۳۴۱

مقری، علی اصغر: بناهای تاریخی خراسان. مشهد، انتشارات اداره کل فرهنگ خراسان، ۱۳۵۹

مک گرگر، سی.ام: شرح سفری به ایالت خراسان، ترجمه مجید مهدی زاده. مشهد، معاونت فرهنگی آستان قدس، ۱۳۶۶

مولوی، عبدالحمید: آثار باستانی خراسان. تهران، انجمن آثار ملی، ۱۳۵۵

مهدویان، اسدالله: بختی در باره بناهای اسلامی عهد صفویه در خراسان، پایان نامه تحصیلی. مشهد،

دانشگاه مشهد، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، بی‌نا.

میرزاسراج الدین حاجی میرزا عبدالرئوف: سفرنامه‌ی تحف بخارا، با مقدمه‌ای از دکتر محمد اسدیان. تهران، انتشارات بوعلی، ۱۳۶۹

ناصرالدین شاه: روزنامه خاطرات ناصرالدین شاه در سفر سوم فرنگستان، به کوشش دکتر محمد اسماعیل رضوانی و فاطمه قاضیها. تهران، انتشارات سازمان اسناد ملی ایران، با همکاری مؤسسه خدمات فرهنگی رسا، ۱۳۶۹

ناصرالدین شاه قاجار: سفرنامه خراسان، زیر نظر دکتر ایرج افشار. بی‌جا، بی‌نا، ۱۳۵۴

ناصرالدین شاه: سفرنامه دوم خراسان. تهران، شبتاب، کاوش، ۱۳۶۳

نقوی، نقیب: فهرست مقالات مربوط به خراسان. مشهد، کتابخانه جامع گوهرشاد، ۱۳۶۴

یست، چارلز ادوارد: خراسان و سیستان، ترجمه قدرت الله روشنی زعفرانلو و مهرداد رهبری. تهران، انتشارات یزاد، ۱۳۶۵

خرم آباد

ادموندز، سیسیل جان (و) دوید، بارون: دو سفرنامه در باره لرستان همراه با رساله لرستان ولرها، نوشته ولادیمیر مینورسکی، ترجمه سکندرامان الهی و لیلی بختیار. تهران، بابک، ۱۳۶۲

جغرافیای لرستان، پیشکوه و پشتکوه (۱۳۰۰ هـ ق.): به کوشش سکندرامان الهی بهاروند. خرم آباد، اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۷۰

چریکف، مسیو: سیاحت نامه مسیو چریکف، ترجمه ابکار مسیحی، به کوشش علی اصغر عمران. تهران، جیبی، ۱۳۵۸

حزین لاهیجی: سفرنامه حزین، پیراسته و کوتاه شده به وسیله محمد ملایری. تهران، بنیاد، ۱۳۴۴

دوید، بارون: سفرنامه لرستان و خوزستان، ترجمه محمد حسین آریا. تهران، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۷۱

راولینسون، سرهنری: سفرنامه راولینسون، گذر از

زهاب به خوزستان، ترجمه سکندرامان الهی بهاروند. تهران، آگاه، ۱۳۶۲

راولینسون، هنری: سفرنامه هنری راولینسون به لرستان - خوزستان - بختیاری، ترجمه دکتر سکندرامان الهی. خرم آباد، انتشارات انجمن ادب و قلم وابسته به اداره کل فرهنگ و ادب لرستان، ۱۳۵۶

کرزن، جرج مان: ایران و قضیه ایران، ترجمه وحید سازندارانی، ۲ جلد. تهران، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۷

مورگان، ژاک دو: سفرنامه دو مورگان، ترجمه جهانگیر قائم مقامی. تهران، طهوری، ۱۳۳۵

نجم الملک، عبدالغفار بن محمد: سفرنامه خوزستان، به تصحیح محمد دبیر سیاقی. تهران، علمی، ۱۴۳۱

خرمشهر (محمره)

چریکف، مسیو: سیاحت نامه مسیو چریکف، ترجمه ابکار مسیحی، به کوشش علی اصغر عمران. تهران، جیبی، ۱۳۵۸

دیولافوا، مادام ژان: سفرنامه ایران کلد، شوش، ترجمه علی محمد فره‌وشی، به کوشش بهرام فره‌وشی. تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۶۴

دیولافوا، مادام ژان: سفرنامه، خاطرات کاوش‌های باستان‌شناسی شوش ۱۸۸۴-۱۸۸۶، ترجمه ایرج فره‌وشی. تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۶۹

کرزن، جرج مان: ایران و قضیه ایران، ترجمه وحید سازندارانی، ۲ جلد. تهران، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۷

کریمی، بهمن: جغرافیای مفصل تاریخی غرب ایران. تهران، چاپخانه سعادت، ۱۳۱۷

مسجدی، پرویز: روزهای مقاومت خرمشهر. بی‌جا، بی‌نا، ۱۳۶۰

نقش جهان-پارس (مهندسین مشاور): طرح تجدید بنای خرمشهر، مرحله اول - طرح جامع (راهبردی).

خرمشهر، وزارت مسکن و شهرسازی، اداره کل مسکن و شهرسازی استان خوزستان، ۱۳۴۹

ویلسن، سرآرنولد تالبوت: سفرنامه ویلسن، یا تاریخ

سیاسی و اقتصادی جنوب غربی ایران، ترجمه حسین سعادت نوری. تهران، انتشارات وحید، ۱۳۶۳
یوسفی، محمد: پیوستن کارون و اروندرود یا تاریخ خرمشهر. تهران، نیل و ابوریحان، ۱۳۵۰

خلخال

بهزادی، عیسی: خلخال. تهران، بی‌نا، ۱۳۴۳
خاطرات و اسناد ناصرروائی، انقلاب مشروطیت، نهضت جنگل، دوره ناامنی خخلخال: به کوشش ایرج افشار و بهزاد رزاقی. تهران، انتشارات فردوسی، ۱۳۶۳
موسوی اردبیلی نجفی، فخرالدین: تاریخ اردبیل و دانشمندان، شامل اعلام تاریخی از علما و فلاسفه و شرح حال ادبا و شعرا و قسمتی از مشاهیر و جغرافیای مشکین شهر و خخلخال و آستارا. مطبعه الادب فی النجف الاشرف، ۱۳۸۸ هـ ۱۳۴۷ ش.

خلیج فارس

آنتونی، جان دیوک: امارات خلیج فارس، پژوهش اقتصادی، سیاسی و اجتماعی، ترجمه مهدی مظفری. تهران، پژوهشگاه علوم انسانی، ۱۳۵۷
اسدی، بیژن: خلیج فارس از دیدگاه آمار و ارقام (فارسی، انگلیسی). تهران، دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی، مرکز مطالعات خلیج فارس، ۱۳۶۸
اقباس، عباس: مطالعاتی در باب بحرین و جزایر و سواحل خلیج فارس. تهران، چاپخانه مجلس شورای اسلامی، ۱۳۲۸
اقتداری، احمد: آثار شهرهای باستانی سواحل و جزایر خلیج فارس و دریای عمان. تهران، انجمن آثار ملی، ۱۳۴۸
اقتداری، احمد: خلیج فارس. تهران، ابن‌سینا، ۱۳۴۵
امیرابراهیمی، عبدالرضا: خلیج فارس. تهران، پژوهشگاه علوم انسانی، ۱۳۵۵
ایران، اداره کل انتشارات رادیو: خلیج فارس (مجموعه سخنرانهایی است که در سمینار خلیج فارس ایراد شده است). تهران، سمینار خلیج فارس، بی‌نا.

ایران. وزارت اطلاعات: خلیج فارس. بی‌جا، بی‌نا، ۱۳۵۵

ایران. وزارت امور خارجه: اسناد وزارت امور خارجه در باره خلیج فارس. بی‌جا، بی‌نا، بی‌تا.

ایران. وزارت امور خارجه: بحرین از دوران هخامنشیان تا امروز. بی‌جا، بی‌نا، ۱۳۴۹

ایران. وزارت امور خارجه: نشریه گروه تحقیق مسایل خلیج فارس. بی‌جا، اداره نهم سیاسی، ۱۳۵۵

ایران. وزارت امور خارجه: وجه تسمیه خلیج فارس. بی‌جا، نشریه اداره نهم سیاسی، ۱۳۴۹

ایران. وزارت امور خارجه. دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی: نقشه‌های جغرافیایی و اسناد تاریخی خلیج فارس. تهران، وزارت امور خارجه، دفتر

مطالعات سیاسی و بین‌المللی یا همکاری مؤسسه جغرافیایی و کارتوگرافی سحاب، ۱۳۶۸

بایندر، غلامعلی: جغرافیای خلیج فارس. تهران، بی‌نا، ۱۳۱۹

بایندر، غلامعلی: خلیج فارس. بی‌جا، نشریه نیروی دریایی ایران، ۱۳۱۷

بایندر، غلامعلی: نقشه‌های خلیج فارس. بی‌جا، بی‌نا، ۱۳۱۷

بلوشر، ویپرت فون: سفرنامه بلوشر، ترجمه کیکاوس جهان‌داری. تهران، خوارزمی، ۱۳۶۳

پهلوی، رضا: سفرنامه خوزستان (۱۳۰۳ ش). تهران، مرکز پژوهش و نشر فرهنگ سیاسی دوران پهلوی، ۱۳۵۵

تره زل، آلفونس: بادداشت‌های ژنرال تره زل در سفر ایران، راجع به سال‌های ۱۷۸۰-۱۸۱۲ م. ترجمه عباس اقبال. تهران، یساولی، ۱۳۶۱

جمیل، موحد: بستک و خلیج فارس. تهران، بی‌نا، ۱۳۴۹

جناب، محمدعلی: جغرافیای تاریخی (خلیج فارس آشنایی با امارات آن) جلد اول. بی‌جا، بی‌نا، ۱۳۴۹

جناب، محمدعلی: خلیج فارس، نفوذ بیگانگان و رویدادهای سیاسی ۱۸۷۵-۱۹۰۰ میلادی. تهران، پژوهشگاه علوم انسانی، ۱۳۵۶

جول، سر: من در فرماندهی خلیج فارس خدمت

می‌کردم. بی‌جا، شرکت سهامی چاپ زرین، ۱۹۴۵ میلادی.

حورانی، جرج. اف: دریانوردی عرب، ترجمه دکتر محمد مقدم. تهران، بی‌نا، ۱۳۳۸

خجسته، مصطفی: بحرین در دو قرن اخیر. شیراز، بیک خجسته، ۱۳۳۸

خسروی، خسرو: جزیره خارک در دوره استیلای نفت. تهران، مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی دانشگاه تهران، ۱۳۴۲

دانشور، محمود: دیدنی‌ها و شنیدنی‌های ایران. تهران، بی‌نا، ۱۳۳۶

دروویل، گاسپار: سفرنامه دروویل، ترجمه منوچهر اعتماد مقدم. تهران، شباویز، ۱۳۶۷

رایت، سردنیس: انگلیسی‌ها در میان ایرانیان، ترجمه اسکندر دلد. تهران، انتشارات نهال، ۱۳۶۴

رزم‌آرا، سیدمحمد حاجعلی: جزایر ایران در خلیج فارس. بی‌جا، انتشارات ستاد ارتش ایران، ۱۳۲۰

رزم‌آرا، علی: جغرافیای نظامی ایران، جزایر خلیج فارس. تهران، بی‌نا، ۱۳۲۰

رزم‌آرا، سیدمحمد حاجعلی: جغرافیای نظامی شهرستان‌های مرزی. بی‌جا، انتشارات ستاد ارتش ایران، ۱۳۲۸

زرین قلم، علی: سرزمین بحرین از دوران باستان تا امروز. بی‌جا، کتابفروشی سیروس، ۱۳۲۷

ساعدی، غلامحسین: اهل هوا. تهران، مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی دانشگاه تهران، ۱۳۴۴

سایکس، سرپرسی: سفرنامه سرپرسی سایکس، باده هزار مایل در ایران، ترجمه حسین سعادت نوری تهران، انتشارات لوحه، ۱۳۶۳

سئوده، منوچهر: سفرنامه بنادر و جزایر خلیج فارس از مهندسی ناشناخته در زمان محمد شاه قاجار، ۱۲۵۰ تا ۱۲۶۴ قمری، با تصحیح و تحشیه منوچهر سئوده. بی‌جا، مؤسسه فرهنگی جهانگیری، ۱۳۶۷

سیدالسلطنه کبابی، محمدعلی: بندرعباس و خلیج فارس، «اعلام الناس فی احوال بندرعباس»، تصحیح و مقدمه از احمد اقتداری به کوشش علی ستایش تهران، دنیای کتاب، ۱۳۶۳

شاملو، محسن : خلیج فارس. تهران، بی‌نا، ۱۳۴۷
 عبدالغفار، نجم الملک : سفرنامه خوزستان، به
 کوشش محمد دبیر سیاقی. تهران، بی‌نا، ۱۳۴۱
 فرامرزی، احمد : جزیره خارک. تهران، انتشارات
 چاپخانه داور پناه، ۱۳۴۷
 فرامرزی، احمد : راه آهن اروپا و خلیج فارس. تهران،
 ابن سینا، ۱۳۴۶
 فرمانداری بنادر : فرهنگ جغرافیایی و دهات ایران
در خلیج فارس. بی‌جا، بی‌نا، ۱۳۴۲
 قائم مقامی، جهانگیر : اسناد فارسی - عربی - ترکی
در ارشیو ملی پرتغال در باره هرمز و خلیج فارس،
 جلد اول. تهران، ستاد بزرگ ارتشداران، ۱۳۵۴
 قائم مقامی، جهانگیر : بحرین و مسایل خلیج فارس.
 تهران، انتشارات طهوری، ۱۳۴۱
 کاتبی، سیدعلی : مرآت الممالک، سفرنامه‌ای به
خلیج فارس، هند، ماوراءالنهر و ایران، ترجمه
 محمود تفضلی و علی گنجعلی. تهران، بنیاد فرهنگ
 ایران، ۱۳۵۵
 کرزن، جرج مان : ایران و قضیه ایران، ترجمه وحید
 مازندرانی، ۲ جلد. تهران، انتشارات علمی و
 فرهنگی، ۱۳۶۷
 گزارش سفیر کشور پرتغال در دربار شاه سلطان
 حسین صفوی : ترجمه از زبان پرتغالی و حواشی از
زان اوین، ترجمه پروین حکمت. تهران، دانشگاه
 تهران، ۱۳۵۷
 مجتهدزاده، پیروز : جغرافیای تاریخی خلیج فارس.
 تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۵۴
 مجتهدزاده، پیروز : شیخ نشین‌های خلیج فارس.
 تهران، موسسه مطبوعاتی عطایی، ۱۳۴۹
 مسعودی، عباس : دیداری از شیخ نشین‌های خلیج
فارس. تهران، انتشارات روزنامه اطلاعات، ۱۳۴۵
 مشیرالدوله، میرزا جعفرخان مهندس باشی : رساله
تحقیقات سرحدید، به کوشش محمد مشیری، با
 مقدمه و حواشی. تهران، بنیاد فرهنگ، ۱۳۴۸
 مقتدر : کلید خلیج فارس. تهران، بی‌نا، ۱۳۳۳
 ملکزاده، علی : جغرافیای طبیعی و تاریخی خلیج
فارس. تهران، بی‌نا، ۱۳۳۳

مؤسسه سحاب : اطلس نقشه‌های جغرافیایی و اسناد
تاریخی در باره خلیج فارس از ما قبل تاریخ تا زمان
حاضر. تهران، مؤسسه جغرافیایی و کارتوگرافی
 سحاب، ۱۳۴۹
 میریان، عباس : جغرافیای تاریخی خلیج فارس و
دریای پارس. خرمشهر، کتابفروشی میریان، ۱۳۵۷
 نادری، محمد ابراهیم کازرونی : تاریخ بنادر و جزایر
خلیج فارس، به کوشش منوچهر ستوده. تهران،
 موسسه فرهنگی جهانگیری، ۱۳۶۷
 نفیسی، سعید : بحرین و حقوق هزار و هفتصد ساله
ایران. تهران، انتشارات طهوری، ۱۳۳۳
 نوردن، هرمان : زیر آسمان ایران، ترجمه سیمین
 سمیعی. تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۵۶
 نورزاده بوشهری، اسمعیل : ایران کنونی و خلیج
فارس. تهران، بی‌نا، ۱۳۲۵
 نورزاده بوشهری، اسمعیل : فلات قاره و جزایر خلیج
فارس (اسرار سیاسی نفت ایران). بی‌جا، بی‌نا، ۱۳۳۸
 نورزاده بوشهری، اسمعیل : نظری به ایران و خلیج
فارس. تهران، بی‌نا، ۱۳۲۹
 ورجاوند، پرویز : سفرنامه جنوب، سیرو سفری در
 کناره‌ها و جزایر خلیج فارس و دریای عمان. تهران،
 چاپخش، ۱۳۵۵
 ویلسن، سرآرنو تالبوت : خلیج فارس، ترجمه محمد
 سعیدی. تهران، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۴۸

خمین
 فرهادی، مرتضی : نامه کمره. تهران، امیرکبیر، ۱۳۶۹

خواف
 رسایل، حسین : در حاشیه سفر. تهران، کتاب سرا،
 گروه آزاد ایرانشناسی، ۱۳۵۲
 گابریل، آلفونس : عبور از صحاری ایران، ترجمه
 فرامرز نجد سمیعی. مشهد، مؤسسه چاپ و
 انتشارات آستان قدس رضوی، ۱۳۷۱

خوانسار
 نسبیچی، محمد حسین : مأموریت ادبی، یا از

خوانسار تا شیراز. تهران، اشرفی، ۱۳۴۹
 چریکف، مسیو : سیاحت نامه مسیو چریکف،
 ترجمه آبکار مسیحی، به کوشش علی اصغر عمران.
 تهران، جیبی، ۱۳۵۸
 دانشور، محمود : دیدنی‌ها و شنیدنی‌های ایران.
 تهران، بی‌نا، ۱۳۳۶
 زهرایی، فضل‌الله : دورنمای خوانسار. تهران، بی‌نا،
 ۱۳۴۱
 فلاندن، اوژن ناپلئون : سفرنامه اوژن فلاندن در
سال‌های ۱۸۴۰-۱۸۴۱، ترجمه حسین نور صادقی.
 تهران، اشراقی، ۱۳۵۶

خوزستان

آرمند، عبدالصاحب : وضع جغرافیایی و تاریخی
خوزستان و دشت میشان. بی‌جا، شورای جشن
 شاهنشاهی، ۱۳۵۰
 ابودلف، مسعربن مهلهل خزرچی : سفرنامه ابودلف در
ایران، با تعلیقات و تحقیقات ولادیمیرمینورسکی،
 ترجمه سید ابوالفضل طباطبایی. تهران، زوار، ۱۳۵۴
 افشار سیستانی، ایرج : نگاهی به خوزستان. تهران،
 نشر هنر، ۱۳۶۶
 اقتداری، احمد : خوزستان و کهکیلویه و ممسنی
(جغرافیایی تاریخی و آثار باستانی). تهران، انجمن
 آثار ملی، ۱۳۵۹
 اقتداری، احمد : دیار شهرباران، آثار و بناهای تاریخی
خوزستان. تهران، انجمن آثار ملی، ۱۳۵۴
 امام شوشتری، محمدعلی : تاریخ جغرافیای
خوزستان. تهران، امیرکبیر، ۱۳۳۱
 امیری، سهراب : خوزستان، گهواره شاهنشاهی ایران،
 با مقدمه گیرشمن. تهران، بی‌نا، ۱۳۵۰
 ایران، وزارت ارشاد اسلامی. دفتر پژوهش‌ها و
 برنامه‌ریزی فرهنگی: پرسی مراکز فرهنگی شهرهای
استان خوزستان، کتاب اول : شهرهای شهرستان
دشت آزادگان، دفتر اول - سوسنگر، دفتر دوم -
 بستان، دفتر سوم - هوزگان «هویزه». تهران، دفتر
 پژوهش‌ها و برنامه‌ریزی فرهنگی، ۱۳۶۳
 بابن و هوسه : سفرنامه جنوب ایران، ترجمه و

تعلیقات از محمد حسن اعتماد السلطنة، تصحیح میرهاشم محدث. تهران، دنیای کتاب، ۱۳۶۳

پورداد، ابراهیم: پیرامون خوزستان. تهران، کانون باستان شناسان ایران، ۱۳۴۳

پهلوی، رضا: سفرنامه خوزستان (۱۳۰۳ ش). تهران، مرکز پژوهش و نشر فرهنگ سیاسی دوران پهلوی، ۱۳۵۵

دانشور، محمود: دیدنی‌ها و شنیدنی‌های ایران. تهران، بی‌نا، ۱۳۳۶

دروویل، گاسپار: سفرنامه دروویل، ترجمه منوچهر اعتماد مقدم. تهران، شباویز، ۱۳۶۷

دوبد، بارون: سفرنامه لرستان و خوزستان، ترجمه محمدحسین آریا. تهران، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۷۱

دیولافوا، مادام ژان: سفرنامه، خاطرات کاوش‌های باستان شناسی شوش، ۱۸۸۴-۱۸۸۶، ترجمه ایرج فروشی. تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۶۹

راولینسون، سرهنری: سفرنامه راولینسون، گذر از زهاب به خوزستان، ترجمه سکندرامان اللهی بهاروند. تهران، آگاه، ۱۳۶۲

راولینسون، هنری: سفرنامه هنری راولینسون به لرستان - خوزستان - بختیاری، ترجمه دکتر سکندر امان اللهی. خرم‌آباد، انتشارات انجمن ادب و قلم وابسته به اداره کل فرهنگ و ادب لرستان، ۱۳۵۶

رزم‌آرا، علی: جغرافیای نظامی ایران، خوزستان. تهران، بی‌نا، ۱۳۲۰

رشیدیان، سیف‌الله: جغرافیای خوزستان. تهران، بی‌نا، ۱۳۳۲

رشیدیان، نیره زمان: نگاهی به تاریخ خوزستان، با مقدمه دکتر باستانی پاریزی. تهران، بوعلی، ۱۳۶۷

سایکس، سرپرسی: سفرنامه سرپرسی سایکس، یاده هزار مایل در ایران، ترجمه حسین سعادت نوری. تهران، انتشارات لوحه، ۱۳۶۳

ظهیر الاسلام دزفولی، صدرالدین: شکرستان، در تاریخ شش هزار ساله خوزستان. تهران، بی‌نا، ۱۳۰۸

کرزن، جرج مان: ایران، ترجمه و اقتباس علی جواهر کلام، ۲جلد. تهران، انتشارات ابن سینا، ۱۳۳۰

کرزن، جرج مان: ایران و قضیه ایران، ترجمه وحید مازندرانی، ۲ جلد. تهران، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۷

کریمی، بهمن: جغرافیای مفصل تاریخی غرب ایران. تهران، چاپخانه سعادت، ۱۳۱۷

کسروی تبریزی، احمد: تاریخ پانصد ساله خوزستان. تهران، انتشارات خواجه، ۱۳۶۲

لمبتون، ا.ک.س: مالک و زارع در ایران، ترجمه منوچهر امیری. تهران، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۲

میریان، عباس: جغرافیای تاریخی سرزمین خوزستان. تهران، مصطفوی و خرمشهر، میریان، ۱۳۵۲

نجم الملک، عبدالغفار (حاج میرزا): سفرنامه خوزستان، (۱۲۹۹ ه. ق.) به کوشش محمد دبیر سیاقی. تهران، علمی، ۱۳۴۱

نجفی، سید محمد باقر: خوزستان در منابع ایرانشناسی، کلیات دفتر یکم. تهران، طهوری، ۱۳۶۱

وامقی، ایرج: راهنمای خوزستان. تهران، بی‌نا، ۱۳۴۵

ویلسن، سرآرتولد تالبوت: سفرنامه ویلسن، یا تاریخ سیاسی و اقتصادی جنوب غربی ایران، ترجمه حسین سعادت نوری. تهران، انتشارات وحید، ۱۳۶۳

خوی

آقاسی، مهدی: تاریخ خوی. تبریز، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، موسسه تاریخ و فرهنگ ایران، ۱۳۵۰

امینی، داود: مسافرت شاهانه به آذربایجان. تهران، انتشارات بنگاه مطبوعاتی افشاری، ۱۳۲۷

اوین، اوژن: ایران امروز، ترجمه علی اصغر سعیدی. تهران، زوار، ۱۳۶۲

باختری، هوشنگ: در دیار آشنا. تهران، انتشارات چاپ روز، بی‌تا.

خلیلی عراقی، محمدرضا: خاطرات سفر آذربایجان و کردستان. تهران، چاپخانه ارتش، ۱۳۲۸

دروویل، گاسپار: سفرنامه دروویل، ترجمه منوچهر اعتماد مقدم. تهران، شباویز، ۱۳۶۷

ژوبر، ب. امده: مسافرت در ایران و ارمنستان، به انضمام جزوه‌ای در باره گیلان و مازندران. ترجمه علی قلی اعتماد مقدم. تهران، بنیاد فرهنگ ایران، ۱۳۴۷

سرابی، حسین بن عبدالله: مخزن الوقایع، شرح مأموریت و مسافرت فرخ خان امین الدوله، به کوشش کریم اصفهانیان و قدرت الله روشنی (زعفرانلو). تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۴۴

سیاح محلاتی، حاج محمد علی: خاطرات حاج سیاح یا دوره خوف و وحشت، به کوشش حمید سیاح. تهران، خوارزمی، ۱۳۵۶

شاردن، ژان: دایرة المعارف تمدن ایران، سیاحت نامه شاردن، ترجمه محمد عباسی، ۷ جلد. تهران، امیرکبیر، ۱۳۳۵-۱۳۴۵

علوی، احمد: خاطرات سفر ترکیه به سال ۱۳۲۸. تهران، بی‌نا، ۱۳۲۹

فریزر، جیمز بیلی: سفرنامه فریزر، معروف به سفر زمستانی، ترجمه منوچهر امیری. تهران، توس، ۱۳۶۴

فلاندن، اوژن ناپلئون: سفرنامه اوژن فلاندن در سال‌های ۱۸۴۰-۱۸۴۱، ترجمه حسین نورصادقی. تهران، اشراقی، ۱۳۵۶

کلاویخو: سفرنامه کلاویخو، ترجمه مسعود رجب نیا. تهران، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۶

گرمرودی، عبدالفتاح: سفرنامه حسین خان آجودانیاشی (نظام الدوله)، نوشته میرزا عبدالفتاح گرمرودی، تألیف محمد مشیری. تهران، علمی، ۱۳۴۷

ناصر خسرو: سفرنامه ناصر خسرو، به کوشش محمد دبیر سیاقی. تهران، امیرکبیر، ۱۳۴۴

وامبری، آرمینیوس: زندگی و سفرهای وامبری، دنباله سیاحت درویشی دروغین، ترجمه محمد حسین آریا. تهران، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۷۲